

Pretulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu
7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu
la casa cu 1 fl. mai multu pe
anu; — trimisu cu post'a in
laintulu monarchiei pe 1 anu
intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. —
In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu
22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11
franci. — Numeri singuratici se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu IV.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu
litere merunte garmondu, la prim'a
publicare câte 7 cr., la a dou'a si
a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste
aceea 30 cr. de timbru la tesau-
rulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face
in modulu celu mai usioru prin
assemnatiunile postei statului, a-
dressate de a dreptulu la Redacti-
nea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 24.

— Sibiu, Sambata 21/2 Aprile. —

1881.

Romania.

Proclamarea Regatului Romanu

14 Martiu 1881.

Adunarea deputatiloru.

Aspectulu Camerei.

Inca dela 12 ore deputatii cari veneau la
siedintia erau preocupati. Cu câtu se apropiá
momentulu deschiderii siedintiei, cu atât si tri-
bunele se umpleau. Si cei cari sciau de diminétia
si cei cari nu sciau, vedeau că are se se petróca
unu actu insemnatu si fiacare abia isi oprea respi-
ratiunea nerabdarei.

La ór'a doue punctu d. generalu Lecca se
urca la tribuna:

D. generalu D. Lecca. Eri s'a disu, ne-
gresitu din eróre, că dinasti'a este o planta plapanda
in institutiunile nóstre nationale; noi credemu că
este unu stejaru ale carui radacini sunt puternicu
implantate in consciintia Romaniloru. (Aplause.)

S'a lasatu asemenea se planedie indoial'a că
unii membrii ai Camerei n'ar avea simtimente
monarchice. Se ne grabimu dara a severi marele
actu alu proclamarii regalitatiei Romaniei (Aplause
prelungite) pentru a dovedi că intru acésta nu
este deosebire de simtimente intre Romani. (Aplause
prelungite.)

Credemu că, pe terenulu nationalu, astadi,
că totudeauna, vomu fi uniti in acte de natura a
apropriá si infrati pe cei mai desbinati dintre noi
in cestiuni secundare. (Aplause.)

Se ne damu dara man'a, si se speramu că
infratirea nóstra, in acestu mare faptu nationalu,
va fi de bunu auguru pentru mersulu gloriosu
inainte alu Romaniei. (Aplause prelungite.)

Ve propunu dara urmatórea motiune:

„In fati'a inprejurariloru esistente si conformu
vointiei staruitóre a natiunei, necontentu mani-
festata.

„Spre a intari si mai multu stabilitatea si
ordinea interióra, si a se dá cu acésta inca o
garantie că monarchia romana, fiindu in aceleasi
conditiuni că alte State ale Europei, va potea
inspirá mai multa incredere.

„Adunarea deputatiloru,

„In virtutea dreptului de suveranitate ce'lu
are natiunea,

„Aclama pe Maria Sa Regala Domnulu Carolu
I, cá Rege alu Romaniei.“ (Aplause prelungite.)

D. presiedinte. D. Carp are cuventulu.

D. P. Carp. D-loru deputati, aplausele una-
nime ale onor. Adunari ne dovedescu că motiunea
d-lui generalu Lecca nu face de câtu a preveni o
dorintia de multu hranita de acestu poporu.

Corón'a Regala pusa astadi pe fruntea Mariei
Sale Domnului Romaniei, nu este numai o cestiune
de amoru propriu nationalu, nu este numai o res-
plata pentru meritele ce Domnulu nostru 'si-a
castigatu in cursu de 15 ani, ci este chei'a de
bolta ce punemu astadi la cladirea edificiulu nostru,
că Statu neaternatu. (Aplause.)

Acestu poporu bantuitu de o sórte adversa in
cursulu atátoru secolu, trunchiatu si sdruncinatu
prin luptele interne, a ajunsu, in fine, la consti-
tuirea sa definitiva, si, pe candu inainte starea
nóstra inspirá totoloru neincredere, pentru că in-
crederea lipsea chiaru in ámele nóstre, astadi
potemu dice că ne-amu pusu pe calea de a fi unu
Statu prosperu si regulatu. Corón'a Regala nu
semnifica alta de câtu că acestu resultatu are se
fia stabilu si perpetuu. (Aplause.) In afara ea
va fi pentru Europ'a o garantie că cautamu a co-
respunde menirei ce ea insasi ne-a datu, candu
ne-a cerutu se fimu in Orientu ante-mergatori ai
civilisatiunei. Noi amu respunsu la acestu apelu,
amu dovedit'o pe campulu de resboiu si, mai multu

inca, pe campulu mai linistitu dar mai roditoru
alu desvoltarei nóstre interne. (Aplause.)

De aceea am adenca incredere că nu se va
dá faptei nóstre de astadi de câtu semnificatiunea
ce o are in adeveru si că, recunoscendu pe junele
Rege, ea ne va dá o noua proba că ne incur-
giadia in mersulu nostru staruitoru pe calea pro-
gressului si a civilisatiunei. (Aplause.)

D. presiedinte alu consiliulu. D-loru,
nu eu voiu contestá ferm'a, nu numai dorintia, ci
vointia a natiunei de a da Domnului Romaniei
unu titlu care are o insemnatate mai positiva in
ordinea de lucruri ce astadi domnesce in tóta Eu-
rop'a. Daca eu si cu totu ministerulu m'am in-
potrivitu până acum la proclamarea Regatului, daca
v'am rugatu in totudeauna se amanati acésta cestiune,
nu este pentru că eramu de alta ideia, ci pentru
că Europ'a se nu fia surprinsa si pentru că se 'i
damu garantii si mai mari că acestu actu este cu
totulu nationalu si unanimu. Amu declarat'o, si
credu că amu probat'o, mai cu séma de candu sun-
temu Statu independinte, că noi suntemu o societate
de ordine, de care Europ'a nu póte de câtu se se
felicite. (Aplause.)

Astadi inse, ati voitu se faceti acestu actu
maretiu mai inainte de câtu gubernulu trebuia se
ve propuna.

Noi ne vomu face detori'a nóstra că se potemu
convinge pe puterile Europei de sentimentele ce au
inspiratu pe Romani candu au proclamatu Regatulu.
Sunt incredintiatu că puterile ne voru dá dreptate
si voru recunosce Regatulu Romanu, cum au recu-
noscutu tóte faptele nóstre nationale, si credu că
Europ'a nu se póte cai de acésta.

D. presiedinte. Manifestarile d-v. nu mai
ceru se indeplinimu cealalta formalitate ceruta de
regulamentu in privinti'a propuneriloru. Acésta
propunere este sustinuta in unanimitate. Urgenti'a
ati votat'o, ati aclamat'o. (Aplause.)

Prin urmare trecemu, in sectiuni.

Suspendu siedinti'a pentru o jumetate de óra.

— Siedinti'a se redeschide la 3 ore, sub pre-
siedintia d-lui presiedinte C. A. Rosetti.

D. presiedinte. D-loru deputati, s'a depusu
pe birou raportulu comitetului de delegati care vi
se va citi.

D. generalu D. Lecca, raportorulu comi-
tetului de delegati ai sectiuniloru, da citire urma-
toriului raportu si proiectu de lege:

Domniloru deputati!

Comitetulu delegatiloru de sectiuni, compusu
din d-nii G. Vernescu, N. Flea, P. Carp, generalu
Calinescu, N. Jonescu, N. Nicorescu, a facutu sub-
semnatulu onórea de a ilu numi de raportor alu
legei pentru proclamarea Romaniei de Regatu si a
Domnului Carolu I de Rege.

Motivele ce au indemnatu pe comitetulu dele-
gatiloru a adoptá in unanimitate acestu proiectu de
lege, sunt in ámele d-v. ale tuturor. Romani'a
si prin intinderea sa teritoriala, si prin numerulu
locuitoriloru sei, si prin positiunea politica ce 'si-a
ascuratu, in urm'a evenimenteloru glorióse din
1877 si 1878, nu potea se intardie mai multu
timpu a isi luá rangulu ce i se cuvine in hierarchi'a
Statelor monarchice.

Romani'a, luandu-si titlulu de Regatu in in-
pregiurarile de fačia si cu scopulu de a intari si
mai multu ordinea de lucruri interióre, va fi pentru
sine insasi indemnata a inaintá cu mai multa sta-
ruintia pe calea progressului si a intaririi, si pentru
Statele monarchice ce o incongióra, o garantie de
liniste si de stabilitate.

Se votamu dara cu totii proiectulu de lege
pregatitu in acestu scopu.

Traiasca Regatulu Romaniei, Traiasca Maiesta-
tile loru Regele si Regina! (Aplause prelungite.)

Raportorulu, generalu D. Lecca.

Proiectu de lege.

Art. I. Romani'a ia titlulu de Regatu.

Domnulu ei Carolu I ia pentru sine si moste-
nitorii sei titlulu de Rege alu Romaniei.

Art. II. Mostenitoriulu tronului va purtá titlulu
de Principe Regalu. (Aplause prelungite.)

D. presiedinte C. A. Rosetti. D-loru
deputati, sunt la sfirsitul vietiei mele, dupa regulile
naturei; in asemenea vârsta, in asemenea momente,
nimeni nu se póte indoi de sinceritatea aceluia
care vorbesce.

Am plecatu cu parintii vostrii si am percursu
cu ei, si apoi cu voi, o cale pe care altoru na-
tiuni le-a trebuit 300 de ani cá s'o percurga, cu
enorme versari de sange si cu mari sacrificii, si
noi am ajunsu astadi aci asia de iute si cu multu
mai puține sacrificii.

Si de ce acésta? Pentru că ne-amu iubit.

Prin iubire numai, prin unire intre noi, amu
potutu realisá totu ceea-ce avemu astadi. Dica
ne-amu combatutu une-ori, lupt'a a fostu in lucrurile
mici; candu a fostu vorb'a de natiune, n'a fostu
Romanu care se fia in divisiune; n'a mai fostu
divisiune, ci unitate. (Aplause prelungite.)

Acésta este glori'a Romaniei, acésta a fostu
si va fi pentru totudeauna puterea ei. (Aplause.)

Nici o lovire nu póte se sfarama o natiune
cátu de mica, candu ea este unanima; si unanima
a fostu si va fi Romani'a in tóte cestiunile cele
mari.

Astadi dara, la sfersitul vietiei mele, potu se
me ducu linistitu si fericitu, pentru că sunt incre-
dintiatu că, precum până acum la tóte faptele cele
mari amu fostu uniti cu totii, asia si de acum
inainte ve veti uni, veti lucrá, ve veti iubi din
ce in ce mai multu; ve veti uni chiaru si in
cestiunile din intru si de principii.

Sunt sicuru că voru fi cu totii impreuna ne-
deslipiti si fii vostri, precum au fostu si parintii
vostri, precum sunteti si voi; prin urmare, D-loru,
recunoscatoru sórtei care mi-a datu acésta fericire,
rara in analele istoriei, ve dicu că ati incoronatu
si viati'a mea, si acésta pentru că am potutu se
me tînu de D-vóstra. (Aplause prelungite.) Traiasca
Romani'a! Traiasca Maiestatile Loru Regele si
Regina!

D. Al. Lahovari. D-loru, dupa elocintele
cuvinte ale betranului presiedinte alu Camerei, ta-
cerea póte ar fi celu mai bunu discursu; inse sunt
datoru, in numele micului partidu conservatoru,
care stá pe aceste banci, si care are si elu unu
trecutu in tiér'a acésta, se dicu unu cuventu in
acésta inpregiurare, se v'u se declaru care este
modulu nostru de a privi acestu actu solemnu care
se propune votulu d-v. Si noi damu adesiunea
nóstra deplina, credintiósá si absoluta proclamarii
ce se face astadi Mariei Sale Carolu I de Rege
alu Romaniei, (Aplause), si me bucuru că vedu
vechulu Principatu Dunarénu ridicatu la rangulu
de Regatu. (Aplause.) A placutu Adunarei suve-
rane a Romaniei si gubernului Mariei Sale se
schimbe titlulu de Domnu alu tieriei Romanesci, cu
titlu, póte erarhicu mai ridicatu, de Rege, dar,
indrasnescu a dice nu mai multu gloriosu. Se ne
fia permis dar' astadi a luá unu remasu bunu
dela vechulu titlu de Domnu alu tieriei romanesci,
care in istorie, se luminédia de radiele gloriei
Stefaniloru si Mihailoru. Cu ochii indreptati spre
viitoru, se aducemu acestu dreptu omagiu trecu-
tulu resboinicu si gloriosu alu stramosiloru nostrii.
Domniloru, puține am de adaogatu in acésta di,
că-ci n'asiu voi se turburu prin nici unu cuventu
intielegerea generala ce domnesce astadi intre toti.
Inse, cu parere de reu sunt silitu se respundu la
o frasa care a scapatu dela tribuna onor. propuitoru
alu acestei legi. D. generalu Lecca a disu, facendu
alusione la discursulu de eri alu d-lui Maiorescu,
că adunarea trebue se arate că este infipta in pa-

mentulu tiei dinasti'a romana, că nu este, cum s'ar fi disu eri, unu arbore fragedu, la redacini plapande.

D. presiedinte. S'a disu din eróre.

D. Al. Lahovari. Ar fi unu micu si meschinu motivu pentru unu asia de mare actu.

Eu credu că motivele, că si ideile gubernului in acésta cestiune, sunt mai largi si mai inalte.

Dinasti'a romana póte se aiba redacini profunde in acésta tiéra, acésta nimeni nu o contesta, dar nimeni nu póte se spuna că ea nu este recenta in istori'a nóstra.

Este unu adeveru care se póte spune fara spiritu de critica, dara fara servilismu. Dara se scie că pentru soldatu anii de campanie comptédia indouitu; speru că si la dinasti'a romana anii de gloria voru numerá pentru secolu. (Aplause.)

Mai am inca ceva de disu: fia că acésta di se se petréca fara că se reamintimu divisiunile intre noi, cari sunt si voru remanea; că-ci este in natur'a societatiilor libere de a discutá si de a se inparti cătu traescu sub form'a loru liberala.

Fia că aci se ve aduceti cu toti aminte numai de ceea-ce ne unesce, se departamu astadi cuvintele amari si resimintimintele care nu ar fi la loculu loru nici la momentulu loru. Inse se nu perdeti din vedere, că daca entusiasmulu da corónele, numai concordia, numai dreptatea, numai intieleptiunea le intaresce pe fruntea celoru ce le pórtá. (Aplause.)

Sunteti marea majoritate a acestei Adunari, puteati dara se faceti acésta proclamare prin propriile d-vóstra fortie, si fara alu nostru concursu; inse indrasnescu a declará, in numele partidului conservatoru, care a fostu totdeauna credintiosu Domnului Carolu I, si in timpu de prosperitate, si in timpu de nevoe, care 'i-a adusu totdeauna unu concursu si unu devotamentu desinteresatu, că astadi, de si in minoritate, de si puçini, 'i aducemu inca unu ce care merita a fi pretiuitu: unanimitatea reprezentatiunei legale a tiei. (Aplause.)

D. N. Fleva. D-loru, acésta di este o di marétia, una din acele dile senine, in care ori-ce cugetare romanésca uita neintielegerile ce au potutu se fia până ieri in cestiunile cele mici; fiindu că in totdeauna Romanii au fostu cu totii la unu locu inpreuna pe campulu luptei pentru marele interese ale natiunei. Acésta dovedesce forti'a acestui poporu, micu póte la numeru, dar mare prin sentimentele lui si prin solidaritatea care este intre toti fiii lui, in ceea ce privesce intarirea nationalitatiei sale.

Ceea ce a fostu pe campul de lupta, se presenta si pe campulu politicu, acum, că in tóte ocasiunile, candu partidele disparu si nu se vede de cătu acea unanimitate, care a facutu si va face in totdeauna mandri'a si puterea nóstra.

De aceea eu am primitu cu o deosebita multiamita declaratiunea ce a facutu, in numele partidului conservatoru, onor. D. Lahovari, care a venitu se motivedie votulu seu, pentru a face si de astadata acea unanimitatea pe care totdeauna o constatamu in asemenea inpregiurari.

Noi, D-loru, nu facemu astadi de cătu se recunóscemu ceea-ce natiunea a meritatu, ce D-lu ei a meritatu, dupa atâtea lupte, dupa atâtea sacrificii.

Dinastiele nu sunt implantate in animile popóreloru prin timpulu lungu ce au percursu. Dinastiele sunt implantate in animile popóreloru, prin libertatile ce au respectatu, prin iubirea ce au aratatu pentru popórele care le-au alesu, (Aplause prelungite). De aceia acestu copaciu plantatu pe pamentulu tiei romanesci este unu arbore cu redacini adenci; că-ci daca, cum a disu onor. D. Lahovari, anii de lupta ai militariloru in campanie comptédia indouitu, totu astfelu si anii de glorie si de libertate ai suveraniloru comptédia cá secolu. (Aplause unanime si prelungite.) Si unulu din titlurile cele mari ce are la iubirea acestui poporu Domnulu Romaniei, Maiestatea Sa Regele Carolu I este că a domnitu intr'unu modu constitutionalu, este că a respectatu libertatile poporului, că-ci aceste libertati sunt adeveratele temelii ale acestei natiuni. (Aplause prelungite).

Noi astadi nu damu nimicu, nici tiei nici Domnului; acesta nu este unu titlu mai inaltu ce capeta, că-ci in faptu si dupa istoria, dupa traditiunile acestei tiei, Domnulu Romaniei rege a fostu; dara adoptamu acum unu titlu care este mai corespundietoru cu titlurile admise in Europ'a monarchica, si me mandrescu, me onorediu candu vedu că chiaru prin acestu proiectu de lege, vechi'a denumire de Domnu remane; si sunt incredintiati că si Domnulu Romaniei Carolu I, Regele Romaniei, este mandru că, pe lănga titlulu de Rege ce i se da pentru Europ'a occidentala, i se pastrédia si

vechiulu si gloriosulu titlu de Domnu, că-ci acestu titlu dovedesce pastrarea acestui pamentu si alu acestei nationalitati prin libertatile poporului, precum si prin bravur'a si sacrificiile vechiloru nostrii Domni. (Aplause.)

D-loru, daca am luat cuventulu că se vorbescu si eu in acésta solemnă ocaziune, este numai pentru că se declaru, in urm'a cuvintelor venerabilului nostru presiedinte, că, daca cei betrani, cari au luptatu pentru acestu poporu se simtu astadi fericiti, că, la sfersitul vietiei loru vedu dorintiele loru implinite; noi cei tineri trebue se ne consideramu indouitu fericiti, si se facemu cu acésta ocaziune omagiulu recunoscintiei celei mai sincere cătra acei betrani din ori-ce partidu cari au luptatu, au muncitu di si nópte, au suferitu exilulu pentru că se ne faca se avemu dile fericite că cea de astadi in paginile istoriei nóstre. (Aplause.)

Totu astfelu, d-loru, credu că sunt espressionea unanimă a reprezentatiunei acestei tiei, candu aducu dela acésta tribuna respectuós'a nóstra recunoscintia Regelui Romaniei, care a dusu cu atâtea demnitate, bravura si abnegatiune stindardulu Romaniei pe campulu de resbelu, si care totu astfelu, cu unu religiosu respectu pentru Constitutiune, a tñutu susu si neclintitu stindardulu libertatiilor publice in acésta tiéra. (Aplause sgomotóse, indelungu prelungite.)

Aceste libertati sunt scutulu celu mai puternicu alu nationalitatiei, si, ori-care ar fi intre noi neintielegerile ce ne-ar divide in discussiunile nóstre de tóta dioa, se luamu si de astadata, cu ocaziunea acestei dile solemne, angagementulu de a fi totu-deauna uniti spre a consolidá institutiunile liberale pe pamentulu acestei tiei. (Aplause prelungite.)

Se traiasca Regele Romaniei! (Aplause prelungite.)

Se traiasca Regin'a Romaniei! (Aplause prelungite.)

Se traiasca Joanu Brateanu, presiedintele consiliului, care a facutu atâtea sacrificii pentru natiune si dobandirea libertatiilor ei. (Aplause prelungite.)

(Va urmá.)

— In „Romanulu“ dela 30 curente cetimu urmatórele:

„Eri de deminétia, tóte stradele erau din nou inpodobite cu stéguri. Tóta dio'a stradele au prezentatu o infatisiare de serbatóre.

La órele 11 deminétia, Majestatile Loru Regele si Regin'a au asistatu, la Te-Deum, care s'a oficiatu in sânt'a mitropolie de I. P. S. S. mitropolitulu Primatu, incongiuratu de inaltulu cleru, pentru a chiamá binecuvantarile Atotupoternicului asupra Regatului. D-nii ministri, senatulu si adunarea deputatiilor, inaltele corpuri ale statului, consiliulu comunalu alu capitalei, functionari superiori ai autoritatiilor publice, oficeri, generali si superiori din armata si din gard'a nationala, erau faciá la acésta ceremonie. Detasiamente din tóte corpurile trupelor din garnisóna erau insiruite in curtea mitropoliei. Dupa terminarea oficiului divin Regele a trecut inaintea frontului trupelor, cari l'au aclamatu cu urari entusiaste; apoi Majestatile Loru s'au intorsu la Palatu.

Pe la 6 óre o lunga colóna de tineri se indreptá spre palatu precedata de music'a rosioriloru. Ajunsi in curtea palatalui, ei aclamara pe MM. LL. Regele si Regin'a, care esira pe balconu insoçite de d. prefectu alu politiei, de d. colonelu V. Cretiénu si de maresialulu curtii.

Dou tineri, unulu dela liceulu Sf. Sav'a, celalaltu dela liceulu Mateiu Basarabu felicitara pe Majestatile Loru in numele tinérimei scóleloru romane.

M. S. Regele chiamá pe unulu din ei si'lu insarciná se multiamésca camaradiloru sei.

Urari frenetice isbucnira din tóte partile si manifestatiunea plecá trecéndu pe la d. Bratianu si pe la d. C. A. Rosetti.

Pe la 7 óre stradele erau iluminate si multimea incepea a se gramadí in Calea Victoriei.

Pe la 7¼ manifestatiunea juniloru comercianti care se intrunisera in gradin'a Sf. George, intrá in Calea Victoriei si se indreptá spre palatu unde fu primita de Majestatile Loru.

La órele 8, Majestatile Loru Regele si Regin'a au esitu pe strade in trasura a la Daumont. Regele Carolu erá in uniform'a de generalu de divisie cu Marele Cordonu alu Stelei Romaniei, Regin'a Elisabet'a portá o rochia alba.

Inaintea trasurei Regale erau, in birja d. Radu Mihaiu prefectu alu politiei si d. col. V. Cretiénu. Apoi veniá unu plutonu de gendarmi calari.

O imensa aclamatiune isbucni din tóte peptu-

rile candu trasur'a Regala esí din curtea palatalui: *Se traiasca Regele! Se traiasca Regin'a!*

Cortegiulu regal apucá la drépt'a si cobori Calea Victoriei si luá prin strad'a Carolu I până la piéti'a Sf. Antonu, in mijloculu urariloru entusiaste ale multimei gramadita de ambele parti ale stradeloru si la tóte ferestrele.

Majestatile Loru se întórsera prin strad'a Lipsani trecura din nou pe calea Victoriei pe care cortegiulu regal urmá până la ministeriulu de finantie, apucá apoi pe calea Tîrgovistei până la gara si se întórse la Palatu. In totu lungulu drumului isbucniau cele mai entusiaste urari, la care Majestatile Loru raspundeau salutandu in drépt'a si in stâng'a.

Dela Bulevardu până la gradin'a Episcopiei erá preste potintia de a mai circulá si cu tóte acestea s'a pastratu cele mai depline ordine.

Doue-trei manifestatiuni trecura cu facii si cu musica.

Pe la 10 óre Majestatile Loru se întórsera la Palatu salutate prin mii de glasuri fericite de a dá Suveraniloru o dovéda de iubire in aceste dile maretie care voru remanea nesterse in ánim'a natiunei romane.

Lupt'a pentru dreptu.

De Dr. Rudolf de Jhering.

In lupta iti vei aflá dreptulu!

(Urmare.)

Dar nu fia-care nedreptu e arbitraru, adeca o rebeliune in contra ideiei de dreptu. Posessorele obiectului meu, care se considera că proprietariulu lui, néga in persón'a mea nu ide'a posesiunei, ci din contra, se refere la dens'a in favórea sa. Cért'a dintre noi doui se invertesce in jurulu cestiunei: cine din noi e proprietariulu?

Hotiulu si talhariulu se radica preste sfer'a dreptului de proprietate: ei néga, deodota cu posesiunea mea, si ide'a posesiunei, si prin urmare o conditiune essentiala a existentiei mele cá persóna.

Se ne imaginamu tapt'a loru cá generala, cá maxima de dreptu: atunci posesiunea e negata si in principiu, si in practica. De aceea fapt'a loru coprinde nu numai unu atacu in contra obiectului meu, ci in acelasi momentu si in contra persónei mele, éra daca e o datorita se'mi aperu pe cea din urma, apoi aceeaasi datorita se aplica si la casulu acesta, si numai atunci se póte modificá, candu se nasce unu conflictu intre acésta datorita si intre alt'a mai inalta, a conservarei vietii mele, cum se intempla in casulu candu banditulu imi pune alternativ'a intre punga si viétia.

Facéndu abstractiune de casulu acesta, e de datorita mea se combatu cu tóte mijlócele de cari dispunu acea desconsiderare a dreptului in persón'a mea, pentrucá prin tolerarea ei imi statuediu unu momentu in viétia, in care am fostu lipsitu de dreptu.

Unu asemenea lucru nu e permis se suferi nici-unu omu.

Fatia cu posesorele *bona fide* a obiectului meu, me afflu cu totul in alta positiune. Aci cestiunea ce am de facutu nu e o cestiune a simtiului meu de dreptu, a caracterului, séu a persónei mele, ci o pura cestiune de interese, că-ci aci pentru mine nu e nimicu altu in jocu de cătu valórea obiectului. Aci e justificabile se cantarescu castigulu, prestigiulu si reesit'a procesului, si se'mi alegu, cá: séu se intentu procesulu, séu se me lasu de densulu si se me inpacu.

Inpacarea e punctulu de coincidentia a unui astfelu de calculu reciprocu de probabilitate si a premiseloru puse: solutiunea cea mai corecta a neintielegerei.

Daca totusi inpacarea se face asia de anevoia, daca ambele parti declara adesea *a priori*, că nu voru se scie de nici-o negociatiune de inpacare, apoi caus'a acestei aparitiuni nu e numai că calculele reciproce de probabilitate diferu prea multu intre densele, ci că fia-care din partile litigante presupune despre ceeaalta unu nedreptu patentu, séu o intentiune reu voitória.

Prin acésta, chiaru candu cestiunea se marginesce la unu procesu cu formele nedreptului obiectivu — *rei vindicatio* — totusi pentru parte caracterulu psihologicu alu cestiunei remane acelasi, cá si in casulu de mai susu: violare a dreptului. Din punctulu de vedere alu subiectului, tenacitatea cu care respinge ataculu adusu dreptului seu e totu atatu de motivata si indreptatita din punctulu de vedere morale, cá si fatia cu hotiulu.

Voindu cineva in asemenea casu se intimidie pe partea care s'a decisu a'si apará dreptulu

violatu, prin observari facute asupra spseloru, consecintieloru procesului si nesecurantie de reesita, e o eróre psihologica, din cauza că pentru acea parte cestiunea nu e o cestiune de interese, ci o cestiune de simtiu pentru dreptu.

Singurul punctu din care se pôte operá cu óre-care resultatu, e presupunerea intentiunii reu voitóre a adversarului, de care se lasa a fi condusa partea. Daca cumva i succede a reinfrange*) apoi propriulu nervu alu resistentiei e taiatu, si partea mai aplecata a privi cestiunea din punctulu de vedere alu interessului, e prin urmare si mai aplecata la inpacare.

Este indestulu de cunoscutu ce opositiune cerbicosá facu adesea ómenii preocupati de dreptulu lor la ori-ce incercari de asemenea natura, si credemu că nu vomu fi contradisi, de vomu afirmá că acésta implacabilitate psihologica, acésta tenacitate a neincrederii nu e numai unu ce curatu individuale, conditionatu de caracterulu persónei, ci că acésta este efectulu, contrasteloru generali ale culturai si positiunii sociale, in care se afla partile litigante.

Acésta neincredere e mai tenace la tieranu.

Asia numit'a mânia a lui de a portá procese, de care e acusat, nu e altu de câtu productulu a doui factori, carii caracterisa pe tieranu, adeca: unu simtiu puternicu de proprietate, că se nu dicemu de avaritia si de neincredere. Nimeni altulu nu'si pricepe asia bine interesele sale si nu pastredia asia de bine ceea ce are, că tieranulu, si totusi e cunoscutu, că nimeni nu sacrifica asia de usioru totu ce are, pentr'unu procesu.

Éta o flagranta contradicere in aparintia, care in realitate e fórte usioru de esplicatu. Fiindu-cá tocmai amorulu seu bine dezvoltatu pentru proprietate face se simtia mai tare o violare a dreptului seu, reactiunea la densulu e mai violinte. Mânia**) tieranului de a intentá procese nu e altu de câtu o aberatiune a simtiului de proprietate, produša de neincredere, asemenea aparitiunii analóge in amoru: gelosi'a întórce ascutisiulu asupra'si, nimicindu in cele din urma tocmai ceea ce vré se salvdie si se conserve pentru sinesi.

O proba interessanta despre cele dise ne ofere anticulu dreptu român. Acolo neincrederea tieranului, care presupune ori-carei violari a dreptului o intentiune reu voitóre din partea adversa, e formulata, asia dicédu, in axiome de dreptu. In tóte casurile, inca si atunci candu e vorb'a numai de nedreptulu obiectivu, dreptulu român aplica consecentiele celui subiectivu, adeca o pedépsa pentru partea care perde. Simtiulu de dreptu violatu nu se multiamesce numai cu simpl'a restituire a dreptului, ci pretinde o satisfactiune, pe de-asupra, pentru-cá adversarulu 'ia atacatu dreptulu cu séu fara vina.

Daca in dilele nóstre tieranii aru fi chiamati se judece cauzele, e probabilu că ar fi intocmai cá alu anticiloru tierani romani. Inse si in vechi'a Roma neincrederea in dreptu s'a infrantu in principiu prin cultura, facédu-se distinctiune intre cele doue specii ale nedreptului: celui cu vina si celui fara vina, séu a celui subiectivu, si celui obiectivu, in limb'a lui Hegel a celui naivu.

Acestu contrastu, pentru cestiunea ce ne preocupa — despre atitudinea celui ofensatu in dreptulu seu fatia cu nedreptulu — e de o inportantia secundara. Elu esprime modulu cum dreptulu privesce acésta cestiune si arata consecintiele nedreptului. Inse pentru conceptiunea subiectului, pentru gradulu de iritatie a simtiului de dreptu ce nu pulsédia dupa notiunile sistemii, in casu de violare, acesta nu e nici decum datatoriu de mesura. Impregiurarile casului speciale potu fi de o astfelu de natura, in câtu nedreptatitulu se aiba motive legitime pentru unu conflictu de dreptu, care, conformu legei, se taxédia — din punctulu de vedere alu violarei obiective de dreptu — a presupune intentiune reu voitóre din partea adversariului si acésta opiniune a sa i va fi cu totu dreptulu decisiva. Că dreptulu imi dá in contra eredelu creditorelui meu, care nu scie nimicu despre datoria si-o platesce dependinte de a ei probare, aceeași *condictio ex mutuo*, cá si in contra insusi debitorului care isi néga cu sfruntare datori'a, séu 'i refusa achitarea fara a avé vre-unu motivu legale, acésta nu me va oprí se judecu portarea amendor'a din diferite puncte de vedere si se'mi formuliedu pe a mea.

Debitorule pentru mine stá pe aceeași linia cu hotiulu: se încérca a me insielá. E arbitrariulu ce

se revólta in contra dreptului, cu singur'a deosebire că in casulu acesta se gasesce in positiune de a se inveli intr'unu vestmentu legale. Eredede debitorului se afla in aceeași categoria cu posesorele de buna credintia — *bona fide* — a obiectului meu: nu néga că datorniculu trebuie se platésca, ci numai afirmarea că e datornicu, si ceea ce am disu despre celu dintai i se pôte aplicá si lui.

Cu densulu me potu inpacá, potu renuntiá la procesu, dar fatia cu debitorule e de datori'a mea si trebuie se'mi urmarescu dreptulu cu orice pretiu, pentru-cá, daca n'o facu, me lapedu nu numai de acestu dreptu in speciale, ci renuntiu la dreptu.

In espunerea de pana acum ne asteptamu la intimpinarea: ce scie poporulu despre dreptulu proprietatei, despre obligatiuni cá conditiuni morale de esistencia a persónei?

Poporulu nu le scie, inse, daca nu le simte intocmai, e alta cestiune, si speramu se potemu probá, că elu le simte in adeveru.

Ce scie poporulu despre ranichi, pulmoni, ficatu, cá conditiuni ale esistentiei fizice? Inse junghiulu in pulmoni, dorerea ranichiloru séu a ficatului o simte fia-care si intielege că trebuie se'si caute de sanatate.

Dorerea fizica e semnalulu unei turburari a organismului, a presentiei unei inrturiri ce'i este inamica; ea ne face atenti asupra unui pericolu ce ne amenintia si ne constringe, prin dorerea ce ne causédia, a o inlaturá la timp. Acelasi lucru se pôte dice si despre dorerea morala, pe care o causédia dreptulu intentionatu si arbitrariulu.

Cá si dorerea fizica, se manifesta si cea morale, cu intensitate diferita, conformu gradulu de simtibilitate subiectiva, formei si obiectului violarii de dreptu in fia-care individuu, care nu e inca cu totulu tempitu, adeca inca nedepinsu cu o stare lipsita de dreptu: si prin acésta se provóca combaterea causei care produce dorerea, nu atátu pentru a scapá de ea, ci pentru conservarea sanatatiei amenintiate prin suferirea passiva a nedreptului. E acelasi apelu la conservarea morala, cá si dorerea fizica la conservarea de sine. (Va urmá.)

Transilvani'a.

— Sibiu, 31 Martiu 1881.

In urma cerculariului ddto Sibiu 15 Ianuariu 1881 adressatu din partea comitetului Asociatiunii transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, cátra d-nii directori ai despartimenteloru si cátra alte persóne private in caus'a radicarei unui monumentu in memori'a fericitului Andreiu Muresianu, acestu iubitu si neuitatu barbatu alu natiunei, aflamu că a inceputu a se face colecte in mai multe locuri ale tierei.

Ne aflamu adeca in placuta positiune a publicá la loculu acesta list'a de mai la vale a d-loru contributori din M-Osiorheiu, cari au corespunsu dorintiei d-lui colectante Rudolfulu Fagarasi, precum urmédia:

D-nii Demetriu Fagarasi fl. 15, Radu Fagarasi fl. 15, Servianu Popovici-Barcianu fl. 5, Petru Piposiu fl. 5, Antoniu Stoica fl. 5, Mateiu Pap Gridanu fl. 5, Maria Calutiu fl. 3, Andreiu Francu fl. 2, Basiliu Hossu fl. 2, Domide s. locotenente fl. 2, Popoviciu s. locotenente fl. 1, Crusianu locot. fl. 1, Zacharia Chihereanu fl. 1, Nicolau Moldovanu fl. 1, Alexandru Velicanu fl. 1, Danila Fagarasi fl. 1, fratii Moldovanu fl. 1, E. Ladossianu fl. 1, Josifu Fulep fl. 1, Alesiu Viciu, preotu in Nirastu fl. 1, Demetriu Viciu protopr. fl. 1, Demetriu Viciu junior fl. 1, Vasiliu Viciu jun. fl. 1, Blasiu Flora cr. 50, N. N. fl. 1. Sum'a totala fl. 73,50 cr.

— (Convocare electorala.) Cu consensulu mai multoru alegatori romani din cerculu electoralu de deputatu alu Vintiulu de josu, in care cercu romanii de si in maioritate absoluta, pana acuma n'au fostu constituiti in clubu, se convóca prin acésta o conferentia a alegatoriloru pe diua de 6 Aprile st. n. a. c. in localitatea oficiulu comunalu din Órd'a de josu pe 6 óre p. m.

Vintiulu de josu, 28 Martiu 1881.

Nicolau Sandoru, proprietariu; Nicolau Maniu parochu gr. or. Joanu Cornea parochu greco-cath.

— (Invitare.) Clubulu electoralu din cerculu Desiului invita pe alegatorii romani din același cercu la adunarea ce se va tine in Desiu la 5 Aprile 11 óre a. m. in cas'a parochiala gr. cat. Desiu, 27 Martiu 1881.

Gabriele Manu. Augustu Munteanu. Joanu Velle.

A VIII adunare generala ordinaria a institutului de creditu si de economii „Albin'a“ din Sibiu, tinuta in 29 Martiu c. n. 1881.

Presedintele societatei d-lu Jacobu Bologa deschide adunarea la 10 óre inainte de amédi, constata presentia a 23 actionari, carii represinta 164 voturi, cum si cá sunt depuse cu totulu pentru participare la acésta adunare 467 actiuni; denu-mesce in sensulu §. 25 din statute, pe domnii Nicanoru Fratesiu si Visariónu Romanu de notari, éra de scrutatori pe dd. Paulu Dunc'a si Joanu Romanu si declara adunarea, in sensulu §. 26 din statute, de constituita.

In sensulu publicatiunei de convocare ddto 13 Februarie 1881, presedintele pune la ordinea dilei raportulu anualu alu directiunei. Directorulu esecutivu d. Visariónu Romanu dà cetire acelui raportu in urmatoriulu cuprinsu:

Onorabila adunare generala!

Avemu onóre a ve presentá darea de séma si bilantiulu exercitiului anului 1880, alu optulea in viétia institutului nostru.

Daca dela fondarea societatii nóstre si pana astadi, administratiunea d-vóstre a fostu norocósa a ve aratá in toti anii fara esceptiune unu progresu crescédu alu institutului: astadi suntemu in placuta positiune, de a ve comunicá rezultate extraordinari. In anulu 1880 consolidarea si dezvoltarea institutului nostru a luat pro-portiuni cu multu mai mari, cá in ori-care din anii precedenti.

Dintre lucrarile inportante ale anului amintimu la primul loc: succesulu considerabilu alu emisiunei scrisurilor fonciari ale institutului nostru si prin acésta realisarea unei dorintie accentuate mai la tóte adunările nóstre generale din trecutu.

Dupace, precum sciti, inca in bilantiulu anului precedentu se separase spre acestu scopu fondulu de 200,000 fl. prescisu prin legea comerciala si prin articolulu 97 alu statuteloru nóstre, in Aprile anului 1880 s'a efectuatu insasi emisiunea scrisurilor fonciari.

Dispositiunea capitaluriloru pentru acésta valóre a nóstra a fostu din cele mai bune. Introduse in aceeași luna la burs'a din Budapest'a in cursulu de 98, scrisurile nóstre fonciari notédia astadi 99 si credemu că cursulu lor va mai cresce inca.

Prin emisiunea scrisuriloru fonciari inse avemu cu unu bogatu mijlocu mai multu pentru inmultirea capitaluriloru circulante ale societatii, anume ne-amu creatu resursa pentru procurarea capitaluriloru necesarie creditului agricolu si amu ajunsu astmodu la resolvirea problemei principale a institutului nostru: de a fi mijlocitoriulu intre capitalisti si proprietarii nostrii mici si de-a veni in modu realu in ajutoriulu agriculturii.

In urmarea acestora amu potutu cá se intocmimu ramulu inprumuturiloru pe ipotece in conditiuni avantagióse, cu anuitati pe termine lungi.

Inainte cu 18 ani se reclamá cu staruintia dela gubernulu de atunci infintierea unei bance hipotecare in partile aceste. Éta-ne, domniloru, pusi pe calea cea mai buna de a ne vedé realisata acésta dorintia prin initiativ'a privata, prin noi insine, cu mijlócele nóstre.

Precum arata bilantiulu, la 31 Decembre anului 1880 sum'a scrisuriloru fonciari puse in circulatiune éra de fl. 181,400. Cá inceputu, in inpregiurarile nóstre, acésta cifra in totu casulu este bunu resultatu si o proba mai multu, că creditulu institutului este bine stabilitu.

Alu douilea momentu, la care credemu a reflectá este, că in totu decursulu anului capitalele ni s'au oferitu in abundantia, in câtu in ramulu depuneriloru pentru fructificare, pe lănga reducerea interesseloru, s'a aplicatu pentru prim'a óra, inse de câteva-ori in decursulu anului, §. 137 din statute refusandu-se primirea depuneriloru in sume mai mari.

Inse acésta aparitiune este astadi generala nu numai in tierile nóstre, ci in tóta Europ'a. Ea tinde la eftinirea capitaluriloru si intre altele avú de urmare urcarea cursului efecteloru publice. Inpregiurarea din urma ne-a fostu folositoare. Plassamente norocóse facute in decursulu anului in asemené efecte ne-au compensatu bogatu de scaderile ce avéu neaperatu se urmedie prin nefructificarea provisioniloru mari de cassa; că-ci pe lănga venitul crescutu din operatiunile curente inregistramu in bilantiu si unu frumosu venitu extraordinariu cá profitu de cursu la efecte.

La cifr'a contului realitatiloru din activulu bilantiulu nostru, observamu, că in decursulu anului amu acuiratu prin cumperarea in pretiu avantajosu cas'a din nemijlocit'a vecinatate cu cas'a institutului in strad'a macelariloru din Sibiu Nr. 20. Trebuintiele din viitoriulu apropiatu alu institutului cum si positiunea casei nóstre vechi reclamáu acésta acuirare.

Starea si dezvoltarea singuraticiloru rami de operatiune in decursulu anului, ne presenta urmatoriulu tablou:

I. Depuneri.

Cu finea anului 1879 erau la institutu	
675 depuneri in suma de	fl. 593,293.42
in decursulu anului 1880 au urmatu	
377 depuneri in suma de	fl. 712,240.92
Deci starea totala a acestui ramu in 1880 a fostu de	
1052 depuneri in suma de	fl. 1.305,534.34
din aceste s'au radicatu in decursulu anului	
288 depuneri in suma de	fl. 542,984.79
remanendu starea lor cu 31 Decembre 1880 de	
764 depuneri in suma de	fl. 762,549.55
cu fl. 169,256.13 mai mare cá in anulu precedentu.	

*) Terminulu lat. refutare.

**) Patim'a, pasiunea, cerbici'a pana la nebunia si desperatiune.

II. Escomptulu de schimburi.

Starea portfoiului de schimburi cu finea anului 1879 eră de	
2217 schimburi în valoare de	fl. 574,210.73
in cursulu anului 1880 s'au escomptatu	
4336 schimburi în valoare de	fl. 1.171,087.06
deci starea totala a portfoiului în 1880 a fostu de	
6553 schimburi în valoare de	fl. 1.745,297.79
din aceste au esitu în decursulu anului	
4161 schimburi în valoare de	fl. 1.120,503.86
remanendu starea portfoiului cu finea anului 1880 de	
2392 schimburi în valoare de	fl. 624,793.93
cu fl. 50,583.20 mai mare că în anulu trecut.	

Sum'a dubioşelor amortisate în bilantiu din portfoiulu de schimburi este de fl. 5442.50 cr. Anulu trecut ne-a succese înse a asigură din schimburile declarate de dubioşe în anii precedenţi încassarea unei sume de fl. 1000, ce ne îndreptătesce a crede, că si din dubioşele anului 1880 unele voru fi încassabile.

III. Creditulu hipotecariu.

Inprumuturile hipotecari au statu la finea anului 1879 din	
118 obligatiuni în suma de	fl. 41,672.70
in decursulu anului s'au mai acordatu	
159 inprumuturi în suma de	fl. 186,495.07
prin urmare starea lor totala în anulu 1880 a fostu de	
277 inprumuturi în suma de	fl. 228,167.77
in decursulu anului s'au respunsu	
17 inprumuturi în suma de	fl. 10,647.45
remanu deci cu 31 Decembre 1880	
260 inprumuturi în suma de	fl. 217,520.32
cu fl. 175,847.62 cr. v. a. mai mare că în anulu trecut. In venitoriulu celu mai de aprôpe acestu ramu va luă o desvoltare însemnata.	

IV. Credite fixe.

au statu la finea anului 1879 din	
188 inprumuturi în suma de	fl. 82,119.34
in decursulu anului 1880 s'au mai acordatu	
32 inprumuturi în suma de	fl. 20,120.40
prin urmare starea lor totala în anulu 1880 au fostu de	
220 inprumuturi în suma de	fl. 102,239.74
In decursulu anului s'au restituitu	
48 inprumuturi în suma de	fl. 34,343.98
remanendu cu 31 Decembre 1880	
172 inprumuturi în suma de	fl. 67,895.76
faça de anulu precedentu o reducere de fl. 14,223.58.	

V. Reuniunile de creditu

se presenta în cifra de fl. 30,126.42 cr. cu reducere în decursulu anului de fl. 6195.08 cr., éra fondulu de garantie alu acestor reuniuni înpreuna cu interesele lui e de fl. 19,716.35 cr.

Celelalte operatiuni mai mici le arata bilantiulu. Revirementulu cassei de preste anu a fostu intrate fl. 2.447,022.43 esite fl. 2.445,260.09

Totalu fl. 4.892,282.52

cu 929,258.08 cr. mai mare că în anulu precedentu.

In toti ramii de operatiune s'au realizatu prin institutu în anulu 1880 — 4552 inprumuturi în suma de fl. 1.384,342.53 cr. (Va urmă.)

Deschidere de prenumeratiune la

„Observatoriulu“
dela 1/13 Aprile înainte.

Pentru acei domni abonati carii prenumeraseră dela 1/13 Aprile 1880 pe 1 anu, dela 1/13 Iuliu pe 9 luni, éra altii pe 6 sau si numai pe 3 luni, abonamentulu esira cu finea lunei Martiu. Pentru-că se potemu regulă de timpuriu o expeditiune esacta a diariului, rogamu pe ddni abonatii respectiv se binevoiescă a isi descoperi vointi'a înainte de 1/13, innoindu-'si abonamentulu cu pretiurile aratate în fruntea diariului: de 8 fl. pe 1 anu, 4 fl. pe 6 luni înlaintrulu monarchiei, éra în afara din monarchia cu 22 franci pe 1 anu, cu 11 franci pe ½ anu, în auru sau în bilete de banca sau hipotecarie, éra fractionile, anume din Romani'a, se potu împlini cu marce de posta.

Redactiunea si Editur'a.

Pretiurile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

29 Martiu st. n. în Sibiu:

Grâu, dupa cualitati	1 hectolitr	fl. 7.——8.—
Grâu, amestecat	1 „	„ 5.50—6.50
Secara	1 „	„ 5.40—5.80
Papusiou	1 „	„ 3.10—3.50
Ordiu	1 „	„ 4.60—5.—
Ovesu	1 „	„ 2.20—2.50
Cartofi	1 „	„ 1.60—2.—

Cursulu bursei din Vien'a si Pest'a
in 28 Martiu st. n.

	Vien'a	Pest'a
Rent'a de auru unguresca	113.35	113.65
I emisiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orientalu ung.	86.80	86.50
II emisiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orient. ung.	103.—	103.50
Oblig. de statu dela 1876 de ale drumului de feru orient. ung.	89.40	89.25
Inprumutulu drumurilor de feru ung.	130.—	130.25
Obligatiuni ung. de rescumperarea pamentului	96.70	97.—
Obligatiuni ung. cu clausul'a de sortire	95.25	95.25
Obligatiuni urbariale temesiane	95.50	95.50
Obligatiuni urb. temesiane cu clausul'a de sortire	93.25	94.—
Obligatiuni urbariale transilvane	96.—	95.75
Obligatiuni urbariale croato-slavone	97.—	—
Obligatiuni ung. de rescumpararea diecimiei de vinu	94.15	94.50
Datorie de statu austriaca în chartie	75.55	75.50
Datoria de statu în argintu	76.65	76.50
Rent'a de auru austriaca	93.65	94.—
Sorti de statu dela 1860	129.90	129.50
Actiuni de banca austro-ung.	812.—	805.—
Actiuni de banca de creditu ung.	272.50	272.—
Actiuni de creditu aust.	302.—	302.50
Sorti unguresci cu premii	116.25	115.50
Argintu	—	—
Galbini imper.	5.50	5.51
Napoleonoduru	9.27 1/2	9.27 1/2
100 marce nemtiesci	57.15	57.10

Cursuri de Bucuresei în Lei noi (franci).

30 Martiu st. n. 1881.

Obligatiuni rurali din 1864 convertite cu 6%	l. 93.— b.
Inprumutulu Oppenheim (Londra) din 1866 cu 8%	„ 108.— „
Obligatiuni dominiali cu 8%	„ 105 3/4 „
— Creditu fonciariu ruralu cu 7%	„ 103.— „
— Creditu fonciariu urbanu cu 7%	„ 97.— „
Inprumutulu municipale alu capitalei din 1875 cu 8%	„ 102.— „
Actiunile calilor fer. rom. (Berlin) din 1866 cu 5%	„ 68.20 „
Obligatiuni din 1868 cu 6%	„ 101.— „
Prioritati cu 8%	„ — „
Actiunile bancei Romani'a din 1869	„ 280.— „
Daci'a, comp. de ascur. din 1871 act. (fr. 500) 8%	„ 248.— „

Scrisori medicinale.

I. Neregularitatile mistuirei.

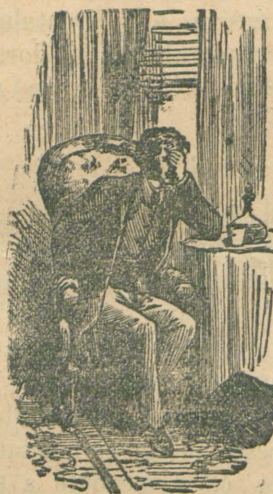
Este lucru firescu, că acele organe prin care se prepara materiile în modu capabile de a fi absorbite pentru reînnoirea corpului omenescu, sunt de o înportantia suprema pentru sanatate; ori-ce neregularitate în functionarea acestor organe, ori-ce misiorare, alteratiune si împiedecare a puterii lor active produce o stare mai multu sêu mai puçinu bolnaviciôsă. Prin o mistuire rea se afectedă si intestinale de josu ale corpului. Dacă nu se aplica unu tratamentu rationabilu la partile afectate, atunci aparu cele mai variate casuri de morbu, precum: lips'a de sange, galbenare, lenevirea extremitatiloru, lips'a de apetitu, înacrire a stomacului, durere de capu, dureri de stomacu si de matie, preste totu în partea de josu a corpului, obstructiuni, diarrhœe, înflaturu, slabire, dureri de ficatu si de fiere. Lasandu că morbulu se isi continue activitatea sa destructiva urmarea este o slabire generala si în fine mörtea.

Statistic'a a constatatut că în urmarea actualei modu de vietăia 1/2 a ômeniloru, fără că se o scie, suferu de neregularitati ale mistuirei si fôrte adesea numai din vin'a propria, din ignorantiă, neglijentiă, prin întrebuintiare de mijlôce gresite sêu stricatiôsë si se lasu a fi cuprinsi de suferintië grele, precum sunt: hypochondria, melanholia, hysteria, tranzi si reumatismu.

Neregularitatile mistuirei sunt cauzate în cele mai multe casuri prin o nesuficienta secretiune a acelu lîcidu în stomacu si matie, care este nedispensabilu pentru o buna mistuire. În acêsta directiune trebuie deci se tindia curarea corpului si nu este permisu a se întrebuintia mijlôce drastice si purgative tari, care ruinedă si slabescu si mai multu organele mistuitoare ci numai medicamente de acelea, care provôca o secretiune mai abundanta a lîcidului în stomacu si în matie.

Că unulu din cele mai sigure si mai grabnicu ajutatôre medicamente se potu recomandă „pilurile elvetiane“ preparate de farmacistulu Rich. Brandt în Schaffhausen.

Multi medici au constatatut că efectulu loru este placutu si escitatoru si că aceste piluri nu contiun ingredientie care ar potea fi stricatiôsë pentru corpu. Representanti'a d-lui farmacistu Rich. Brandt din Schaffhausen este concediuta pentru Sibiu d-lui August Teutsch farmacistu, éra pentru M. Uivárhely d-lui Dániel Bérnardy farmacistu, la cari se afla acestu medicamentu probatu, numai în dose de tinichiă continetôre de 50 piluri cu 70 cr. si mici cuthiôre de proba cu 15 piluri pentru 25 cr. Cumparatoriulu este rogatu se observe că fia-care cuthiôra se fia ornata cu o eticheta rosia pe care se fia imprimata crucea elvetiana si cifra farmacistului R. Brandt.

O bóla ce însufia grija,
de care suferu multe classe de locuitori.

Bol'a începe cu mici neregularitati ale stomacului, care dacă nu le vei baga în sama, ataca totu corpu, anume rinichi, ficatulu, preste totu întrég'a sistema mistuitôre, în câtu existenti'a iti e de compatimitu si numai mörtea te pôte scapa de acêsta suferintiă. Adesea patientele nu scie de ce bóla suferu. Dacă inse elu se întréba pe sinesi, atunci va pricepe unde si care este ból'a lui.

Întrebare: Me dore ceva, simtiu dupa mancare ceva greutate în respiratiune? Me simtiu greu, imi vinu si ametieli? Nu cumva ochii au simptome de galbinare? Nu cumva candu me desteptu din somnu, limb'a, ceriulu gurei si dintii, gur'a tôta imi e prea balôsă? Simtiu durere în côste sau de spinare? Nu cumva simtiu că se îngrosia laturea drépta, că si cum ar cresce ficatulu? Este o lancedime sau ameticiă, care m'au apucatu, candu stau dreptu în susu? Este udulu coloratu usioru sau multu, însoçitu de unu sedimentu, ce se vede în vasu? Dupa mancare, este mistuirea însoçita de înflarea panteceului? Produce de venturi si rûgaieli? Nu simti de multeori batetura de ânima? Diversele aceste simptome nu apparu dîntr'odata, dâra una câte una nacajescu pe patientu câtuva timpu si sunt antemergatôriale unei bóle fôrte grele.

Dacă acêsta bóla este nesocotita mai multu timpu, ea produce tuse uscata, însoçita de grétiă. Mai tardiu pielea ti se usca si ia colôre galbina urita, manile si pitiôrele iti sunt coperite totudeauna de sudori reci. Cu câtu se bolnavescu mai tare rinichi si ficatulu, cu atâtu mai curendu vinu si doreri reumatice, candu apoi cur'a usitata

contra acestei bóle, nu mai ajuta nimicu.

Este fôrte necesariu, că acêsta bóla se se curesc câtu se pôte mai iute, îndata la începutulu ei, ceea ce se pôte face cu puçintica medicina, care se pôte considera că mediulocu adevératu spre a înfrange ból'a, a restaura apetitul si organele mistuitoare a le insanetosia. — Acêsta bóla se numesce: **Bóla de ficatu**, éra midiu-locuulu celu mai bunu si mai siguru este: „**Estractulu lui Shaker**“, unu preparatu vegetabile, care se produce în Americ'a pentru proprietariulu A. J. White în New-Jork, în Londra si Frankfurt la Main. Acestu medicamentu lovesce în bazea bólei si o scôte cu totulu din întregulu sistemu alu corpului.

Se afla de vendiare în depozite: Aradu la Ferdinand Csaja; Math. Rozsnyai. Bud'a-Pesta: Josifu Török în strad'a regésca. Oradea-mare: Georgie Nyiri si la Misericordiani. Sibiu: Augustu Teutsch. Hod-Mező-Vásárhely: Jul. Kiss. Caransebesiu: J. F. Müller. Clusiu: Joanu Biro, Nic. de Széký. Brasiovu: Fried. Steiner jun., Eduard Kugler. Oravitia: A. C. Knobloch. Segedinu: Alb. Kovács. Versietiu: G. Bienert, droguistu.

Proprietariu A. J. White; Agentur'a principala si en gros (cu ridicat'a) pentru Ungari'a, Transilvani'a si Croati'a la Jos. de Török, apothecariu în Bud'a-Pest'a, strad'a regésca Nr. 12. (8) 4—6

Cesaro-regescu unice privilegiatele

Scule (serviciu) de mésză patentate.

Aceste scule de mésză patentate sunt cele mai noue, mai elegante si mai bune pentru folosirea de tôte dilele. Ele sunt celu mai frumosu ornamentu pentru fiecare menagiù. În fiecare bucată notata mai la vale, precum cutitu, furcutia, lingura etc. se afla încinsa o **pétra scumpa escelentu imitată** precum **amethyst, opalu, saphiru, rubinu, smaragdu** etc. Tôte obiectele notate mai josu sunt facute pe dîntregulu dîntr'unu metalu albu că **argintulu**, care chiaru dupa o întrebuintiare de mai multi ani isi pastredă colôrea sa veritabila de argintu. Pentru acêsta se ofere o **garantiă de 10 ani**. Urmatôrele 24 bucati de **serviciu patentatu de mésză** costa la olalta numai fl. 3.75 si adeva:

- 6 bucati cutite de mésză patentate,
- 6 „ furcutie de mésză patentate,
- 6 „ linguri de mésză patentate,
- 6 „ linguri de cafea patentate.

Laolalta 24 bucati cu fabulosu de eftinulu pretiu de numai

fl. 3.75

pre langa **garantiă** în scrisa pentru conservarea colôrei loru de argintu si a bunei loru calitati. La o cumparare dîntr'odata a 48 bucati din aceste scule de mésză, le oferimu acestor în cartône practice facute anume spre acestu scopu cu **pretulu** numai de fl. 7 tôte 48 de bucati. Pre langa acestea mai recomandamu: **Linguri mari patentate pentru scosu supu cu 50 cr., linguri patentate pentru scosu lapte cu 35 cr., linguri pentru legume, massive, patentate, 45 cr., o tassa mare de prezentatu 90 cr., ulcioru pentru lapte de marime mijlocie fl. 2.50, unu ulcioru pentru thee, de marime mijlocie, fl. 3, o cuthia pentru zaharu, façonata, cu coperisiu, fl. 1.50, cuthia pentru zaharu, cu gravuri fine, fl. 2.40, sfesnice pentru mésză, elegante, înalte, façon goticu, 1 parachie fl. 2.25, aceleasi cu gravuri fine fl. 3.25, salaritie si pipernitie 60 cr., purtatôre pentru aleu si ofietu, în done parti, cu sticle de cristalu fl. 3.50, în patru parti fl. 4.75, piramida pentru chibrituri (lemasie) de mésză fl. 1.20, dose pentru tutunu, gravate, cu capacu saritoru 1.25, dopuri pentru sticle cu figuri comice, 3 bucati 60 cr., si inca o mie de alte obiecte. 10 ani garantiă pentru conservarea colôrei de argintu a totoror obiectelor de mai susu si pentru cea mai buna calitate a loru.**

Comandele se efectuédia prompt si conscientiosu, pre langa rambursa (Postnachnahme) sêu prelabila tramitere a pretiului. Scrisorile sunt a se adresa la

Blau & Kann, depositories generali,
Vien'a, I. Heinrichshof.

NB. Sute de scrisori de multiamita si recunoscentia stau în buroulu nostru spre informare publica. Imitarea si falsificarea se voru pedepsi pe calea legi.

(9) 3—10

Editoru si redactoru responsabile: G. Baritiu.

Tipariulu lui W. Krafft.